

Zestawienie orzecznictwa w sprawach cywilnych za wrzesień 2014 r.

Orzeczenia Sądu Najwyższego opublikowane w Orzecznictwie Sądu Najwyższego Izba Cywilna zeszyt 9:

1. RĘKOJMIA ZA WADY

Uchwała Składu Siedmiu Sędziów z dnia 29 stycznia 2014 r. III CZP 84/13, poz. 84

Właściciel lokalu może na podstawie umowy przelewu przenieść na wspólnotę mieszkaniową uprawnienia przysługujące mu wobec sprzedawcy lokalu w związku z wadami fizycznymi nieruchomości wspólnej.

2. UBEZPIECZENIE – ZWROT WYDATKÓW NAJMU POJAZDU ZASTĘPCZEGO

Uchwała z dnia 22 listopada 2013 r. III CZP 76/13, poz. 85

Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita).

3. UCHYLENIE SIĘ OD SKUTKÓW PRAWNYCH NIEZŁOŻENIA OŚWIADCZENIA O ODRZUCENIU SPADKU

Uchwała z dnia 22 listopada 2013 r. III CZP 77/13, poz. 86

1. Do zatwierdzenia uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia pod wpływem błędu oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku niezbędne jest złożenie oświadczenia o przyjęciu spadku wprost lub z dobrodziejstwem inwentarza albo o odrzuceniu spadku w formie wymaganej przez art. 1018 § 3 k.c.
2. Oświadczenie w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku może być złożone w toku postępowania o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku, a jego skuteczność zależy od zachowania terminu określonego w art. 1019 § 1 w związku z art. 88 § 2 k.c.

4. ODROCZENIE ROZPRAWY

Uchwała z dnia 11 grudnia 2013 r. III CZP 78/13, poz. 87

Nieobecność strony wywołana długotrwałą chorobą nie uzasadnia odroczenia rozprawy, jeżeli w okolicznościach sprawy wnioski o odroczenie rozprawy stanowią nadużycie praw procesowych.

5. ZADOŚĆUCZYNIENIE ZA ŚMIERĆ OSOBY NAJBLIŻSZEJ

Uchwała z dnia 12 grudnia 2013 r. III CZP 74/13, poz. 88

W sprawie o zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę doznaną wskutek śmierci najbliższego członka rodziny (art. 446 § 4 k.c.) ma zastosowanie art. 445 § 3 k.c.

6. PRZEKAZANIE POWÓDZTWA CYWILNEGO ZŁOŻONEGO W SPRAWIE KARNEJ SĄDOWI CYWILNEMU

Postanowienie z dnia 30 października 2013 r. V CSK 582/12, poz. 89

Jeżeli w postępowaniu karnym sąd pozostawił powództwo cywilne bez rozpoznania na skutek umorzenia postępowania karnego z powodu śmierci oskarżonego (art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.), pozew przekazany sądowi właściwemu na wniosek powoda (art. 67 § 2 k.p.k.) nie podlega odrzuceniu na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.

7. POSIADANIE NIERUCHOMOŚCI W ZAKRESIE SŁUŻEBNOŚCI PRZESYŁU

Wyrok z dnia 14 listopada 2013 r. II CSK 69/13, poz. 91

Posiadanie nieruchomości w zakresie służebności przesyłu gazu przez przedsiębiorcę korzystającego z tej nieruchomości bez tytułu prawnego obejmuje także strefę ochronną, przewidzianą w przepisach normujących warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe.

8. WNIOSEK O ZEZWOLENIE NA ODRZUCENIE SPADKU

Postanowienie z dnia 20 listopada 2013 r. I CSK 329/13, poz. 93

Złożenie wniosku o zezwolenie na odrzucenie spadku w imieniu małoletniego powoduje zawieszenie – na czas trwania postępowania – biegu terminu określonego w art. 1015 § 1 k.c.

**Orzeczenia Sądu Najwyższego opublikowane w Zbiorze Dodatkowym
Orzecznictwa Sądu Najwyższego Izba Cywilna zeszyt C:**

1. ZASKARŻENIE ROZSTRZYGNĘCIA O KOSZTACH

Postanowienie z dnia 18 kwietnia 2013 r. III CZ 15/13, poz. 44

Wniesienie apelacji wyłącza dopuszczalność zażalenia na postanowienie o kosztach procesu zawarte w wyroku, niezależnie od kolejności składania tych środków odwoławczych (art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c.).

2. ZSIEDZENIE

Postanowienie z dnia 26 kwietnia 2013 r. II CSK 445/12, poz. 45

1. Zaliczenie posiadania rzeczy przez poprzednika prawnego na podstawie art. 176 § 1 w związku z § 2 k.c. następuje na rzecz każdego spadkobiercy, ale tylko w granicach nabytego udziału w spadku.
2. Współwłaściciel rzeczy jest uprawniony do wniesienia apelacji od postanowienia w przedmiocie zasiedzenia nieruchomości w zakresie niezależnym od posiadanego udziału w jej własności.

**3. POWÓDZTWO O UZGODNIENIE TREŚCI KSIĘGI
WIECZYSTEJ**

Wyrok z dnia 10 maja 2013 r. I CSK 74/13, poz. 47

Użytkownik wieczysty nieruchomości jest legitymowany do wystąpienia z powództwem o uzgodnienie z rzeczywistym stanem prawnym treści księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości gruntowej przez wykreślenie z działu III tej księgi wpisu prawa użytkowania budynku

postawionego na gruncie oddanym mu w użytkowanie wieczyste, lecz niesprzedanego mu na własność.

4. ZACHOWEK

Wyrok z dnia 15 maja 2013 r. III CSK 302/12, poz. 48

Wszczęcie przez spadkobiercę zobowiązanego do zapłaty zachowku przeciwko uprawnionemu do zachowku sprawy o ustalenie bezskuteczności wydziedziczenia nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia o zachówek.

5. UMOWA O ROBOTY BUDOWLANE

Wyrok z dnia 16 maja 2013 r. V CSK 260/12, poz. 49

1. Świadczenie wykonawcy w umowie o roboty budowlane jest niepodzielne.
2. W razie zwłoki jednej ze stron umowy wzajemnej w spełnieniu części świadczenia, odstąpienie od umowy w wykonaniu ustawowego prawa odstąpienia, jeżeli świadczenie drugiej strony jest niepodzielne, jest niedopuszczalne; strona, która przyjęła świadczenie częściowe może jedynie żądać wykonania reszty świadczenia i naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

6. UMOWA POŻYCZKI

Wyrok z dnia 17 maja 2013 r. I CSK 505/12, poz. 50

Zmiana postanowień umowy pożyczki w zastrzeżonej formie pisemnej pod rygorem nieważności nie może nastąpić przez wystawienie przez pożyczkobiorcę weksla gwarancyjnego.

7. POSTĘPOWANIE W SPRAWIE O WPIS DO KSIĘGI WIECZYTEJ

Postanowienie z dnia 23 maja 2013 r. I CSK 492/12, poz. 52

1. W sprawie o wpis do księgi wieczystej, którego podstawą jest decyzja administracyjna, sąd – w razie wątpliwości – bada, czy osoba stwierdzająca ostateczność i wykonalność tej decyzji była do tego uprawniona.
2. Gdy podstawą wpisu jest decyzja o przejęciu na własność Państwa gospodarstwa rolnego należącego do majątku wspólnego małżonków, wydana na podstawie art. 45 i 52 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U. Nr 32, poz. 140 ze zm.) tylko na wniosek jednego z nich, do wniosku o wpis powinna być załączona, oprócz tej decyzji, także zgoda drugiego małżonka na przejęcie nieruchomości albo zaświadczenie właściwego organu stwierdzające istnienie jednej z przesłanek przewidzianych w art. 44 tej ustawy.

8. ZARZUT ZATRZYMANIA

Wyrok z dnia 12 czerwca 2013 r. II CSK 634/12, poz. 54

Pozwany w sprawie o wydanie nieruchomości może podnieść zarzut zatrzymania z tytułu nakładów poniesionych na tę nieruchomość, pomimo prawomocnego wyroku uwzględniającego jego powództwo oparte na podstawie art. 231 § 1 k.c., jeżeli nie doszło do przeniesienia własności nieruchomości, na której zostały dokonane nakłady.

9. TESTAMENT USTNY

Postanowienie z dnia 13 czerwca 2013 r. IV CSK 688/12, poz. 55

Sporządzenie testamentu ustnego nie jest wyłączone, mimo niemożności porozumiewania się przez testatora z otoczeniem za pomocą mowy, jeżeli mógł przekazać swą wolę na wypadek śmierci w inny sposób zrozumiały dla świadków testamentu, np. znakami słownymi lub pojedynczymi słowami.

10. NIEROZPOZNANIE ISTOTY SPRAWY

Postanowienie z dnia 19 czerwca 2013 r. I CSK 156/13, poz. 57

Nierozpoznanie istoty sprawy przez sąd pierwszej instancji następuje w razie zaniechania zbadania materialnej przesłanki żądania powoda, najczęściej na skutek bezpodstawnego stwierdzenia braku pozytywnej przesłanki jurysdykcyjnej, np. legitymacji procesowej strony, lub przyjęcia istnienia tzw. negatywnej przesłanki jurysdykcyjnej, np. przedawnienia dochodzonego roszczenia.

NAJNOWSZE ORZECZENIA SĄDU NAJWYŻSZEGO

1. Uchwała z dnia 11 września 2014 r. III CZP 66/14

Wniesienie pozwu o naprawienie szkody wyrządzonej przez wydanie orzeczenia do sądu, który wydał to orzeczenie nie stwarza przeszkody przewidzianej w art. 44 k.p.c.

2. Uchwała z dnia 11 września 2014 r. III CZP 58/14

Osoba wskazana w art. 4 ust. 8 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (jedn. tekst Dz.U. z 2013 r., poz. 1222) może dochodzić zwrotu nadpłaconych opłat eksploatacyjnych

na podstawie przepisów kodeksu cywilnego o świadczeniu nienależnym.

3. Uchwała z dnia 11 września 2014 r. III CZP 57/14

Uchylenie art. 182¹ k.p.c. nie niweczy skutków, jakie ustawa wiązała z poprzednio wytoczonym powództwem, jeżeli ponowne powództwo zostało wytoczone z zachowaniem wymagań przewidzianych w art. 182¹ § 2 k.p.c.

4. Uchwała z dnia 11 września 2014 r. III CZP 53/14

Dopuszczalne jest orzeczenie o odsetkach za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas opóźnienia po wydaniu wyroku zasądającego to świadczenie, także wtedy, gdy wysokość odsetek została określona na podstawie stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 września 2014 r. w sprawie SK 7/13

Art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2014 r. poz. 518, 659, 805 i 906) w zakresie, w jakim nie przewiduje roszczenia poprzedniego właściciela o zwrot nieruchomości nabytej w drodze podziału nieruchomości na jego wniosek przez jednostkę samorządu terytorialnego jeżeli nieruchomość ta stała się zbędna na cel publiczny, nie jest niezgodny z art. 21 ust. 2 w związku z art. 32 ust. 1 i art. 64 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.